
NEDERLANDSE TAAL- EN CULTUURPOLITIEK

startte in de Mediatheek van Roubaix een tentoonstelling onder de titel ...*Ces îles où l'on parle néerlandais*... Hier werd een rijk aanbod aan historische documentatie bijeengebracht over de Caraïben, o.a. materiaal uit de particuliere verzameling van Kenneth Boman, een uit Suriname afkomstige EG-ambtenaar. Wie colloquium én tentoonstelling bezocht, kon terecht beweren dat hij grondig geïnformeerd werd over geschiedenis, cultuur en literatuur van Suriname en de Nederlandse Antillen.

Johan Feys

Mit fremden Augen

In 1993 verscheen *Mit fremden Augen. Niederländisch: eine Sprache, verschiedene Kulturgemeinschaften*. Deze publikatie is de vijftiende uitgave in de reeks *Duisburger Arbeiten zur Sprach- und Kulturwissenschaft*. Als „Herausgeber“ fungeerde Wim Waumans, die tussen oktober 1989 en oktober 1991 werkzaam was als wetenschappelijk medewerker bij de sectie Nederlands van de Universität-GH-Duisburg. *Mit fremden Augen* bestaat in hoofdzaak uit een reeks lezingen gehouden tijdens het „Vorlesungs- und Kontaktprogramm Niederländische Studien der Universität-GH-Duisburg“ onder leiding van professor Rene Dirven. Bovendien werden enkele aanvullende teksten opgenomen en lezingen die elders plaatsvonden.

De belangrijkste doelstelling was het bestrijden van allerhande vooroordelen die in het Duitse taalgebied leven m.b.t. de Nederlandstalige wereld.

Mit fremden Augen bestaat uit drie grote delen. In een eerste reeks teksten worden verscheidene vooroordelen over „de Nederlander“, „de Vlaming“, „de Belg“ en „de Duitser“ gesignaleerd en besproken. Dan volgen enkele artikelen waarin vooral Nederlandstalig België onder de loep wordt genomen. Zeer informatief is onder meer de bijdrage van Adelin de Buck, voormalig directeur van het Belgisch Huis in Keulen, die allerhande aspecten in de huidige Belgische samenleving probeert te verklaren vanuit een historische context. Tot slot wordt aandacht besteed aan de Nederlandse taal en literatuur. Interessant is onder meer het artikel van Amand Berteloot, professor Nederlands in Keulen, over „Van den Vos Reynaerde und die Nachfolgedichtung“. Zeer geschikt voor de Duitstalige lezer is de tekst van Frits Hofmann over „Niederlandischlernen in Nordrhein-Westfalen“. Dat het centrale thema „Nederlands en het Nederlandse taalgebied“ bewust breed werd geïnterpreteerd, blijkt uit de opname van artikelen over het Afrikaans en de taalproblematiek in Zuid-Afrika. Bovendien wordt in een gedetailleerde bijdrage van Leo Camerlynck aandacht geschonken aan het Nederlands in Noord-Frankrijk.

De lezers van *Mit fremden Augen* die niet vertrouwd zijn met het Nederlandse taalgebied krijgen een overvloed aan historische, maatschappelijke, literaire en taalkundige informatie. In die zin wordt het doel van de initiatiefnemers zeker gerealiseerd. Toch is deze publikatie, voor zover dat de bedoeling was, geen schoolvoorbeeld van gerichte „Landeskunde“. Sommige artikelen kregen een zware wetenschappelijke lading die de leesbaarheid en de toegankelijkheid niet ten goede komt. Dat is vooral het geval in enkele bijdragen over de wederzijdse vooroordelen, waarin allerhande wetenschappelijk gefundeerde analyses, aangevuld met tabellen en grafieken, moeten verdoezelen dat eigenlijk weinig opzienbarends wordt gezegd. Storend is eveneens de soms slordige woordkeuze zoals „onze taalgemeenschap“, en „onze cultuur“ in plaats van „de Nederlandstalige gemeenschap“ en „de Nederlandstalige cultuur“, waardoor het boek meer voor Nederlandstaligen dan voor Duitstaligen schijnt te zijn geschreven. Ten slotte kan men zich ook afvragen of het artikel van Kas Deprez over „Standardsprache in Flandern“ werkelijk onmisbaar was. Deprez formuleert in deze bijdrage nogmaals zijn stellingen over het Algemeen Nederlands in Vlaanderen. Zijn opvattingen lijken ons voor de gemiddelde Duitstalige lezer, die weinig voeling heeft met Nederland en Vlaanderen, niet erg

boeiend. Integendeel, een dergelijk artikel zou bestaande vooroordelen zelfs kunnen versterken.

Hans Vanacker

Mit fremden Augen. Niederländisch: eine Sprache, verschiedene Kulturgemeinschaften, WIM WAUMANS (Hrsg.), Duisburger Arbeiten zur Sprach- und Kulturwissenschaft, 15, Peter Lang, Frankfurt a.M., Berlijn, Bern, New York, Parijs, Wenen, 1993, 379 p.

Grensoverschrijdende samenwerking tussen West-Vlaanderen, Henegouwen en Noord-Frankrijk

Op 13 en 14 mei 1993 werd op initiatief van het Europees Parlement in Kortrijk een Colloquium gehouden over de „Frans-Belgische grensoverschrijdende samenwerking”. Aan dit colloquium namen ook vertegenwoordigers deel van de regio Nord-Pas-de-Calais, de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest en van de provincies West-Vlaanderen en Henegouwen. De tentoonstelling, waarop een dertigtal organisaties die grensoverschrijdend actief zijn, zich presenteerden, werd geopend door Egon A. Klepsch, voorzitter van het Europees Parlement.

De deelnemers werden op vrijdag 14 mei verwelkomd door Mevrouw M.-Cl. van der Stichele, Bestendig Afgevaardigde van de Provincie West-Vlaanderen. Zij wees erop dat minstens 75 publieke of particuliere organisaties betrokken zijn bij grensoverschrijdende initiatieven tussen West-Vlaanderen, Henegouwen en Noord-Frankrijk. De contacten tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk zijn de laatste jaren geïntensiveerd. Voor de provincie West-Vlaanderen zag mevrouw Van der Stichele twee sporen waarlangs deze contacten zich ontwikkelen. Enerzijds is er het samenwerkingsakkoord tussen de provincie en het Département du Nord en anderzijds is er Interreg, het Europees samenwerkingsprogramma voor de Frans-Belgische grenszone. In het kader van Interreg waren er op dat ogenblik al 42 projecten goedgekeurd.

Jozef Deleu hield een toespraak over „de veelzijdigheid van grenzen”. Na de betekenis van grensoverschrijdende activiteiten te hebben benadrukt, stelde hij, dat als men wil vermijden dat de Europese eenwording felle nationalistische en sociale reacties uitlokt, men nu allereerst aandacht moet besteden aan de sociale en de culturele sector.

Daarna splitste de vergadering zich in vijf werkgroepen: Interreg, regionale televisie, samenwerking op socio-economisch gebied, milieu, ruimtelijke ordening en onderwijs en cultuur.

De bijeenkomst werd besloten met een toespraak van de drie top politici van de betrokken regio's: Mevrouw M.-C. Blandin, voorzitter van de Conseil Régional Nord-Pas-de-Calais, G. Spitaels, voorzitter van het Waalse Gewest en L. van den Brande, voorzitter van de Vlaamse Regering.

Interessant aan deze vergadering was dat in de werkgroepen specialisten uit de drie regio's samen werden gebracht en er zo een aantal interessante voorstellen werden geformuleerd. In de werkgroep regionale televisie werd b.v. de suggestie gedaan dat elke regionale zender een programma zou maken over zijn eigen streek, maar in de taal van de andere zender. Die programma's zouden dan uitgewisseld worden. Een opvallende vaststelling was ook dat er nogal wat grensoverschrijdende samenwerking bestaat tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk en tussen Henegouwen en de regio Nord-Pas-de-Calais, maar dat de samenwerking tussen West-Vlaanderen en Henegouwen heel wat moeilijker verloopt. Dat heeft weinig te maken met de traditionele Vlaams-Waalse tegenstellingen, maar meer met structurele en juridische obstakels op het Europese vlak, waardoor samenwerking tussen regio's binnen één bepaald land moeilijker verloopt.

Publikaties

Recent verschenen twee gidsen die een deel of geheel Noord-Frankrijk tot onderwerp hebben. Het

boek *Le Nord de la France* werd oorspronkelijk in het Engels geschreven door Michael Barker en Paul Atterbury, maar is nu in het Frans vertaald. Stad per stad worden de belangrijkste bezienswaardigheden beschreven. Het is een boek voor de snelle reiziger, die met heel summier informatie vrede neemt. In het boek *De taalgrensroute* van Paul Maes, waarvan nu het eerste deel is verschenen, worden tien wandelroutes beschreven van Cassel tot Beersel. De eerste twee tochten gaan door Noord-Frankrijk: een van Cassel naar Boeschepe en een van Boeschepe naar Kemmel, door „de Vlaamse bergen”. Ook hier blijft het bij wat vrijblijvende informatie.

Wie dan op zo'n wandeltocht wat tot rust wil komen, kan misschien het debuut van de Britse ambassadeur in Nederland Michael Jenkins lezen: *Een huis in Vlaanderen*. Dat huis staat in Frans-Vlaanderen en het boek beschrijft de lotgevallen van een veertienjarige jongen die door zijn ouders naar Noord-Frankrijk wordt gestuurd, om daar gedurende enkele maanden bij enkele „tantes” op een kasteelhoeve te verblijven. Elk hoofdstuk heeft een van de personages uit deze hoeve als onderwerp en zo wordt een hele sfeer opgeroepen van Noord-Frankrijk, kort na de Tweede Wereldoorlog. Het is een mooi boek, waarin het huis en het landschap een hoofdrol spelen.

Dirk van Assche

MICHAEL BARKER en PAUL ATTERBURY, *Le Nord de la France*, Editions Nordeal, Lambert, 1992, 160 p.

PAUL MAES, *De Taalgrensroute*. Deel 1: *Van Cassel tot Beersel. 200 km wandelen door Vlaanderen*, Roularta Books, Infotex en VAR, Zellik, 1993, 206 p.

MICHAEL JENKINS, *Een huis in Vlaanderen*, Meulenhoff, Amsterdam, 1992, 141 p.